

Ajánló

Könyvtári múlt és jövő

Rózsa György, a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának 1960–1996 között igazgatója, majd főigazgatója a Könyvtár történetének egyes fejezeteit lapozza fel abból az alkalomból, hogy a Könyvtár idén ünnepelte fennállásának 175. évfordulóját. Mint írja: *Történeti okokból ritka az olyan magyar kulturális intézmény, amely folyamatos működéssel 175 esztendő óta élte volna át.* A nagy múltú könyvtár történetét persze csak több vaskos kötetben lehetne összefoglalni, de Rózsa György írásának nem is ez a célja. A szerző a *hagyomány, korszerűség, integráció*, a Könyvtárat találóan jellemző és egymással szorosan összefüggő három fogalom szemszögéből vizsgálja az intézmény *értékmegőrző és -teremtő tevékenységét*, amelynek szintézisének bontakoztak ki a hagyományos könyvtári szolgáltatások mellett az azokon túlmutató, azokat kiegészítő tájékoztató szolgáltatások, amelyek együttese egy integrált szolgáltatási kört alkot. Míg a szerző tudománytörténeti adalékokkal járul hozzá a neves évforduló megünnepléséhez, lapunk ezek közreadásával köszönti a Könyvtár vezetőit és munkatársait, további eredményes munkát és sok sikert kívánva.

Hans-Joachim Wätjen, az Oldenburgi Egyetemi Könyvtár tavaly kinevezett igazgatója a jövőbe néz: a virtuális, digitális, elektronikus, hibrid (valamint más hasonszórú) könyvtárak világát járja körül, frappánsan és szellemesen vitatkozva a könyvtárügy jövőjéről alkotott különböző (és jórészt szögesen ellentmondó) nézetekkel. Az új típusú könyvtáraknak nemcsak az előnyeit veszi számba, hanem azt is, hogy mit *nem nyújtanak* ezek a csodakönyvtárak (pl. a tudósok által írt nagy mennyiségű *szürke irodalom* továbbra is ott szunnyad a fiókokban, vagy a szerző személyi számítógépén, legjobb esetben a tanszéki webszerveren a könyvtárosok tudta nélkül). Wätjen számos *ötlettel* és jó tanáccsal is szolgál, amelyek mögött jól érezhető, hogy a szerző kivételesen nagy tudású, és gazdag gyakorlati tapasztalatokban. Ötletei közül a legmerészebb (de talán éppen ezért tetszik a legjobban), hogy mi lenne akkor, ha a *LIBER* összes és a *könyvtári konzorciumok nemzetközi koalíciójának* (ICOLC) 5000 tagja közösen elhatározná, hogy nem újítja meg előfizetéseit annál az 5 nagy kiadónál, amelynél az elkövetkező évre a legmagasabb az áremelkedés, és a tudományos társaságok is jóváhagynák ezt a bojkottot? Jó tanácsai közül aktualitásánál fogva azt emelem ki, hogy nem elég pár száz személyi számítógépet felállítani a könyvtárban, felszerelni őket mindenféle szoftverrel, és feltüntetni az információforrásokat webböngészővel. Ez pusztán oda vezet, hogy a használók szörfölnek a weben, vagy digitális írógépként használják a PC-t. Ahhoz, hogy tényleg hasznosuljanak a ketyerék, az kell, hogy az információforrások helyüktől, az időtől és fizikai formájuktól függetlenül elérhetőek legyenek. Hogy különösen melyek? Nos, ehhez már valóban el kell olvasni a cikket (lásd az *Információ a hibrid könyvtárban* c. fejezetet).

Annak pedig, aki a ritka csemegét szereti, **Futala Tibor** írását ajánlom, amely a *Könyvtári Figyelő* 2000. évi különszámában megjelent *Kitüntetett könyvtárosok* névtárát veszi nagytárgy alá.

Szántó Péter